

Til høringsparterne, jf. vedlagte høringsliste

4. september 2015

Ref. DBHE

Direktionen

Høring af udkast til forslag til lov om ændring af lov om vandsektorens organisering og økonomiske forhold, lov om vandforsyning m.v., lov om betalingsregler for spildevandsforsyningselskaber m.v. og forskellige andre love (Opfølgning på politisk forlig om ny og forbedret regulering af den danske vandsektor)

Hermed sendes vedlagte udkast til lovforslag i fire ugers høring.

Høringssvar til lovforslaget bedes venligst fremsendt pr. e-mail til ens@ens.dk, med angivelse af journalnummer 65-651- 6506,

senest den 2. oktober 2015, kl. 12:00

Vi gør opmærksom på, at høringssvarene bliver offentliggjort.

Eventuelle spørgsmål vedrørende udkastet til lovforslaget kan rettes til Anne-Marie Madsen tlf. 93 58 80 09, e-mail: anmma@nst.dk, Maria Folker-Schiller tlf. 93 58 80 26, e-mail: mafol@nst.dk eller Sanne Hjorth Henriksen tlf. 93 58 80 35, e-mail: sahhe@nst.dk.

Der tages generelt forbehold for lovteknik.

Nedenfor beskrives baggrunden for lovforslaget og hovedelementerne i lovforslaget.

Baggrund og lovforslagets indhold

Den 29. april 2015 blev der indgået politisk forlig om ny regulering af vandsektoren. Forligets bærende principper er mere effektivitet i vandsektoren, understøttelse og videreudvikling af et højt niveau for miljø, service og forsyningsikkerhed, mindre bureaukrati i organisering og tilsyn samt bedre rammer for teknologiudvikling i vandsektoren.

På denne baggrund er formålet med en ændret vandsektorlov bl.a. at medvirke til, at vand- og spildevandsforsyningen drives på en effektiv måde, der er gennemsigtig for forbrugerne, giver lavest mulige stabile priser og samtidigt understøtter innovativ udvikling, demonstration og eksport af vandteknologiløsninger.

Med lovforslaget sikres det, at politisk besluttede effektiviseringspotentiale på minimum 1,3 mia. kr. i vandselskaberne opnås i 2020. Overskud fastholdes i sektoren.

Udkastet til lovforslaget har følgende hovedindhold:

1. Ny økonomisk regulering af vandsektoren, herunder ny totaløkonomisk benchmarking, øgede krav om effektivisering og indførelse af økonomiske rammer (prislofter) for flere år frem

Det foreslås, at der fremover foretages en økonomisk benchmarking af totalomkostningerne i vandselskaber, med en debiteret årlig vandmængde på over 800.000 m³, kaldet *totaløkonomisk benchmarking*. Hidtil har alle lovomfattede vandselskaber (alle kommunalt ejede selskaber og andre selskaber, med en debiteret årlig vandmængde på over 200.000 m³) kun været benchmarket på deres driftsøkonomi. Totaløkonomisk benchmarking foreslås indført for at øge incitamentet for de største vandselskaber til at optimere den samlede virksomhed og vælge de samlet set økonomisk og ressourcemæssigt mest effektive løsninger.

For vandselskaber med en debiteret årlig vandmængde på mere end 800.000 m³ foreslås det, at effektiviseringerne indhentes ved en kombination af et årligt generelt effektiviseringskrav på driften suppleret med et generelt effektiviseringskrav for anlægsomkostningerne, som fastsættes på grundlag af produktivitetsudviklingen i andre sektorer, såfremt denne er positiv. Ineffektive selskaber over 800.000 m³ kan herudover og på baggrund af den økonomiske benchmarking få et individuelt effektiviseringskrav.

Det foreslås, at Forsyningssekretariatet gennemfører effektiviseringen ved at udmelde en indtægtsramme (prisloft) for hvert af disse selskaber, som fastsættes på grundlag af selskabernes indberettede oplysninger. Benchmarkingen vil ske hvert andet år (forskudt mellem drikkevands- og spildevandsselskaber), hvilket betyder, at selskaberne fremover kun skal indberette data til Forsyningssekretariatet hvert andet år.

For kommunalt ejede vandselskaber under 800.000 m³ og for forbrugerejede vandselskaber mellem 200.000 m³ og 800.000 m³ foreslås det, at det årlige effektiviseringskrav bliver generelt og at der ikke stilles krav til, at disse selskaber deltager i benchmarkingen.

Kontrollen med vandselskabernes overholdelse af de udmeldte økonomiske rammer sker som udgangspunkt på grundlag af oplysninger i årsregnskabet.

Flerårige økonomiske rammer (tidligere kaldet prislofter)

For at skabe fleksibilitet i og mulighed for planlægning af vandselskabernes økonomi er det hensigten, at det indføres, at der efter en indfasningsperiode udmeldes økonomiske rammer for fire år frem.

For at sikre et ensartet grundlag for fastsættelsen af de økonomiske rammer foreslås det, at der tages udgangspunkt i oplysninger om vandselskabernes faktiske omkostninger i 2013-2015.

De nærmere regler om den økonomiske regulering fastsættes som hidtil i en bekendtgørelse.

2. Ny performance benchmarking af vandselskabernes indsatser vedrørende miljø, energi, sundhed, klima og forsyningssikkerhed

Det foreslås, at Miljø- og Fødevarerministeriet udfører en performance benchmarking for alle lovomfattede vandselskaber. Benchmarkingen skal vise de enkelte selskabers performance inden for forhold vedrørende miljø, sundhed, energi og klima samt forsyningssikkerhed f.eks. energiforbrug og vandkvalitet. Formålet er at skabe viden og gennemsigtighed om selskabernes performance. De årlige benchmarkingresultater skal offentliggøres. Det bliver obligatorisk for selskaberne at indberette data til performance benchmarkingen.

Performance benchmarkingen vil ikke have indflydelse på eller sammenhæng med den totaløkonomiske benchmarking.

3. Bedre rammer for teknologiudvikling, herunder præciserede regler om tilknyttet virksomhed

Det foreslås, at vandselskaberne gives bedre mulighed for at udnytte deres ressourcer, f. eks. ved at sælge overskuds- og biprodukter eller varme og el, som er produceret som led i forsyningsaktiviteterne inden for *hovedvirksomheden*. Vandselskaber vil endvidere fortsat kunne udføre andre nærmere bestemte aktiviteter, som *tilknyttet virksomhed*. Der ændres ikke på, at vandselskabernes tilknyttede virksomhed skal være selskabsmæssigt udskilt fra vandselskabet, hvis omsætningen overstiger 2 mio.kr. årligt.

De nærmere regler for tilknyttet virksomhed fastsættes som hidtil i en bekendtgørelse, som bl.a. omfatter en udtømmende liste over tilladte tilknyttede aktiviteter. En øvre grænse for selskabernes akkumulerede omsætning på tilknyttede aktiviteter, som følger omsætningen i hovedvirksomheden, vil blive fastsat i den nye bekendtgørelse om tilknyttede aktiviteter.

Som en følge af, at Vandsektorens Teknologiudviklingsfond afvikles foreslås det, at vandselskaberne gives mulighed for at indbetale til en fond, der kan oprettes i medfør af de eksisterende regler i fondsloven og regler udstedt i medfør heraf. Formålet med fonden skal være, at vandteknologi fremmes, udvikles og demonstreres.

4. Forsyningssekretariatets rolle og finansiering

Med udkast til lovforslaget fastholdes det, at Forsyningssekretariatet fastsætter og kontrollerer de økonomiske rammer for de lovomfattede vandselskaber.

Ligeledes fastholdes det, at finansieringen af Forsyningssekretariatet opkræves af vandselskaberne. Hidtil har alle selskaber betalt det samme til Forsyningssekretariatet – uanset størrelse (årligt debiterede vandmængde), hvilket har betydet, at forbrugere som betjenes af et mindre selskab har betalt forholdsmæssigt mere end forbrugere som betjenes af et større selskab.

Det foreslås, at der i stedet indføres en differentieret betaling efter vandselskabets årligt debiterede vandmængde og efter, hvorvidt selskabet indgår i den økonomiske benchmarking. Alle vandselskaber skal således betale en kubikmeterafhængig takst. Selskaber med en debiteret årlig vandmængde på over 800.000 m³ skal – ud over den kubikmeterafhængige afgift –

betale en fast grundafgift svarende til den meromkostning, som Forsyningssekretariatet har i forbindelse med den økonomiske benchmarking.

Som en del af det generelle forbehold for lovteknik, tages der forbehold for afklaring af, om afgiften til dækning af Forsyningssekretariatets finansiering skal fastsættes på finansloven eller i vandsektorloven og for angivelse af niveauet for afgiften.

5. Klarere adskillelse af myndighed og drift

Udkastet til lovforslag indeholder ændringer af vandforsyningsloven og miljøbeskyttelsesloven med henblik på at sikre adskillelsen af myndighed og drift.

Endvidere foreslås en ophævelse af almene vandforsynings kompetence til at udarbejde indsatsplaner, således at alene kommunalbestyrelsen skal udarbejde indsatsplaner fremadrettet. Der ændres ikke på, at almene vandforsyninger er en central interesse i forbindelse med gennemførelse af beskyttelse af drikkevand og grundvand.

Udkastet til lovforslag indeholder en tydeliggørelse af, at spildevandsplanen, der er kommunens plan for, hvordan spildevandet i kommunen skal bortskaffes, er en myndighedsplan, der skal udarbejdes af kommunen. Planen skal indeholde administrationsgrundlaget for kommunens afgørelser på spildevandsområdet og skal danne baggrund for forsyning af nye områder. Som en del af lovforslaget vil spildevandsplaner ikke længere skulle indeholde detaljerede driftsplaner, da dette skal varetages af spildevandsselskaberne.

6. Bedre rammer for konsolidering i sektoren, indførelse af differentierede takster samt nye bemyndigelser til præcisering af reglerne om modregning i kommunernes bloktilskud

Differentierede takster

Udgangspunktet for vandselskabers fastsættelse af takster for vand og spildevand er efter de gældende regler, at alle sammenlignelige modtagere betaler den samme kubikmetertakst for levering af vand og afledning af spildevand. Det omfatter samme administrationsbidrag og samme anlægsbidrag for tilslutning af sammenlignelige ejendomme til vandforsyningen og samme afledningsbidrag for spildevand. Da der kan være store forskelle på de faktorer, der har betydning for taksterne, bl.a. forsyningsanlæggenes tilstand, de geografiske forhold og det omgivende miljø, mellem de enkelte vandselskabers forsyningsområder, kan der ved fusioner være behov for at opretholde forskellige takster i en kortere eller længere periode efter fusionen.

I udkastet til lovforslaget, præciseres det og gøres det muligt, at vandselskabernes fastsætter differentierede takster (anlægs- og driftsbidrag for vand og vandafledningsbidrag for spildevand) for samme type forbrugere inden for vandselskabets forsyningsområde. Når der herved kan opretholdes forskellige takstområder i en kortere eller længere periode, gøres det derved nemmere for selskaber at fusionere.

For vandforsyning er der tale om en præcisering af gældende ret, mens for spildevand er de foreslåede regler om forskellige takster for forskellige geografiske områder en justering af det gældende solidaritetsprincip.

Bemyndigelser i stoploven

Den gældende stoplov medfører, at en kommune, der trækker værdier ud af et vandselskab, bliver modregnet i bloktilskuddet. Det kan ske i forbindelse med helt eller delvist salg af kommunens vandselskab, herunder ved ændring af kommunens ejerandele, eller hvis kommunen modtager en økonomisk værdi fra vandselskabet. Reglerne har givet anledning til usikkerhed i branchen i forbindelse med overvejelser om fusioner, der medfører ændringer i ejerskabsstrukturer og dermed risiko for modregning.

Det foreslås, at energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler og betingelser for, at en selskabsmæssig omstrukturering ikke medfører modregning i bloktilskuddet. Der vil f.eks. kunne fastsættes regler om, at Forsyningssekretariatet forudgående kan og/eller skal godkende, at en valgt værdiansættelse er korrekt og dermed ikke medfører modregning, og at der kan fastsættes regler om omstruktureringerne, som involverer serviceselskaber og selvstændige selskaber, som udøver tilknyttet virksomhed uden, at det får virkning for bloktilskuddet.

Hensigten med bemyndigelsen er at skabe større sikkerhed for vandselskaber og de kommunale ejere i processen omkring fusioner og andre selskabsmæssige omstruktureringer, herunder at gøre værdiansættelse af selskaber lettere med henblik på at lette processen omkring omstruktureringer.

7. Bedre kommunale styringsmuligheder af vandselskaberne

Udkastet til lovforslag indeholder en præcisering af spildevandsforsyningselskabers forsyningspligt. Som noget nyt indeholder udkastet til lovforslag også en påbudsbestemmelse, således at kommunerne kan påbyde spildevandsselskabet at forsyne et område i de sjældne tilfælde, hvor der måtte opstå uenighed mellem spildevandsforsyningselskabet og kommunen. Samtidig fastsættes det i udkastet til lovforslaget, at spildevandsselskaberne skal følge spildevandsplanen, når der anlægges nye ledninger.

Som et supplement til den allerede gældende forsyningspligt for almene vandforsyninger indeholder udkastet til lovforslaget også et forslag til en ny påbudsbestemmelse om udvidelse af den almindelige forsyningspligt. Bestemmelsen forventes anvendt i de sjældne tilfælde, hvor det ikke er muligt at få forsynet et område med drikkevand, f.eks. fordi en almen vandforsyning har nedlagt sig selv, og hvor der ikke er andre almene vandforsyninger, der har forsyningspligten

Samtidig indeholder udkastet en overførelse af miljø- og fødevarerministerens kompetence til at påbyde almene vandforsyninger at samarbejde til kommunalbestyrelsen. Vandsamarbejdet vil f.eks. kunne anvendes i forbindelse med grundvandsbeskyttende tiltag på baggrund af kommunens indsatsplan.

Udkastet indeholder også forslag om, at kommunalbestyrelsen årligt skal drøfte forsyningsforholdene i kommunen med de almene vandforsyninger og spildevandsforsyningselskaberne i kommunen med henblik på at sikre en god tilrettelæggelse af vand- og spildevandsforsyningen.

8. Bedre klagemuligheder for forbrugere og virksomheder

Vandselskabernes forbrugere kan i medfør af den gældende forbrugerklagelov og ændring af forbrugerklageloven, som træder i kraft d. 1. oktober 2015 klage til Forbrugerklagenævnet over vandselskabers leveringsbetingelser. Forbrugere kan indbringe klager, der udspringer af forsyningsaftalen mellem forbrugeren og vandselskabet, herunder vedrørende forkert måling, forkert opgørelse af opkrævede restancer, forkert håndtering af inddrivelse hos dårlige betalere m.v.

Med lovforslaget foreslås det, at vand- og spildevandsbranchen gives mulighed for at oprette et privat tvistløsningsorgan (klagenævn) for forbrugere og virksomheder. Oprettelsen kan ske ved at udvide det eksisterende Energiankenævn, som i dag behandler klager på andre forsyningsområder; el, varme og gas.

Vandsektoren skal selv deltage i udarbejdelsen af vedtægterne for et nyt klagenævn og deltage i nævnet, hvorved faste repræsentanter med indgående branchekendskab kan deltage ved behandling af klagesagerne. Der fastsættes krav om statslig godkendelse af nævnet i overensstemmelse med forbrugerklagelovens regler herom.

9. Justeringer og konsekvensrettelser

Lovforslaget indeholder en række mindre justeringer og præciseringer af vandsektorloven, vandforsyningsloven, betalingsloven, miljøbeskyttelsesloven og stoploven samt en række andre love bl.a. med henblik på at skabe bedre overensstemmelse mellem vandsektorloven og den øvrige sektorlovgivning på vandsektorområdet.

Ligeledes sker der konsekvensrettelser i en række bekendtgørelser.

Med venlig hilsen

Anne-Marie Madsen